

Nr 230

Av herr Brandt i Sättila m. fl., om grunderna för fördelningen av hushållningssällskapens omkostnadsanslag.

Sedan åtskilliga år har ett belopp på 50 000 kronor utgått från anslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område till stöd åt den av hushållningssällskapen bedrivna upplysningsverksamheten rörande foderkonservering. Syftet med denna är att visa vad som kan vinnas med en rätt utförd ensilering, och sällskapen har med hjälp av anvisade medel under lantbruksstyrelsens ledning och överinseende anordnat upplysningsdagar och demonstrationer samt låtit utföra provtagning och analyser å ensilage. Jordbruksanslagsutredningen har vid sin granskning av hithörande frågor funnit denna verksamhet vara så betydelsefull att den även i fortsättningen bör stödjas med statsmedel. Med hänsyn till att verksamheten bedrivs inom sällskapens ram har utredningen emellertid föreslagit, att förenämnda belopp av 50 000 kronor skall anvisas under dessas omkostnadsanslag. Departementschefen har i årets statsverksproposition biträtt detta förslag och förordat, att ett belopp på 50 000 kronor, avsett för upplysningsverksamhet rörande foderkonservering, upptages å särskild anslagspost under Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader. På samma sätt förordas — i detta fall liksom skedde föregående budgetår — att ett belopp av 40 000 kronor för vidgad informationsverksamhet rörande markkartering ävensom täckande av sällskapens egna kostnader i samband med utförandet av markkartering i ökad omfattning anvisas å en annan särskild post under samma anslag. För dessa båda poster skulle således enligt departementschefens förslag de gängse fördelningsbestämmelserna för sällskapens omkostnadsanslag enligt kungörelsen nr 232/58 icke tillämpas utan bidrag skulle utgå först efter särskild ansökan.

Att på detta sätt vissa poster undantagas från de generella fördelningsbestämmelserna för anslaget i fråga kan endast vara ägnat att försvåra det administrativa arbetet med fördelningen. I de vid fjolårets riksdag väckta motionerna nr I: 132 och II: 157 framfördes också bl. a. förslag om att de för vidgad informationsverksamhet rörande markkartering m. m. avsedda medlen skulle fördelas efter samma grunder som anslaget i övrigt. Motionerna föranledde ingen åtgärd, men lantbruksstyrelsen framförde då samma yrkande som i sitt anslagsäskande för budgetåret 1959/60. Styrelsen hänvisar där till att den tillstyrkte motionerna i ärendet med den motiveringen att det torde vara svårt att finna någon mer rättvisande grund för fördelningen av beloppet i fråga än om det inräknas i och fördelas efter samma grunder som de medel av anslaget, som eljest ställes till sällskapens förfogande för deras allmänna rådgivnings- och upplysningsverksamhet.

För upplysningsverksamheten beträffande såväl foderkonservering som

markkartering skulle ett tillämpande av i statsverkspropositionen föreslaget ansökningsförfarande vid bidragsgivning medföra stora olägenheter, medan några fördelar knappast står att vinna ur det allmännas synpunkt. Kontroll att medlen kommer avsett ändamål till godo utövas ju under alla omständigheter genom lantbruksstyrelsens försorg. För styrelsen betyder som tidigare nämnts en uppdelning av anslaget på särskilda poster endast ett försvårande av det administrativa arbetet vid bidragsgivningen. För sällskapens del uppstår därtill betydande merarbete med redovisning och kostnadsfördelning. Upplysning och propaganda för foderkonservering resp. markkartering utföres nämligen av sällskapen på många olika sätt och ofta i direkt samband med andra uppgifter, varför det över huvud taget ställer sig svårt att i kostnadshänseende särskilja vad som hör till just dessa båda områden inom sällskapens allmänna upplysnings- och rådgivningsverksamhet. Det finns ej heller skäl för antagandet att hithörande åtgärder skulle variera så mycket mellan de olika sällskapen att det lämnade stödet skulle behöva fördelas efter särskilda ansökningar. Allt talar sålunda för att här berörda anslagsmedel fördelas efter samma grunder som omkostnadsanslaget i övrigt.

I detta sammanhang må erinras om att det under berörda punkt i statsverkspropositionen föreslagits, att ett belopp på 25 000 kronor, vilket tidigare varit upptaget för fröodlingens främjande å annan anslagspost, nu skall överföras till sällskapens omkostnadsanslag och därvid fördelas enligt för detta gängse grunder. Här har man alltså frångått önskemålet om en fördelning efter speciella grunder.

Under punkten om hushållningssällskapens omkostnadsanslag har i statsverkspropositionen vidare förordats, att 25 000 kronor avdelas för anlåtande av driftekonomisk expertis utanför sällskapen som biträde med konsulentverksamhet inom sällskapens ram. Lämpligheten av att på sätt som här avses taga omkostnadsanslaget i anspråk för en sådan speciell uppgift torde väl kunna ifrågasättas, men med tanke på önskvärdheten av att den driftekonomiska rådgivnings- och upplysningsverksamheten på allt sätt främjas i nuvarande läge har vi icke velat motsätta oss att så sker.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att de i statsverkspropositionen under anslagsrubriken Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader uppförda särskilda posterna, nämligen dels ett belopp av 50 000 kronor för upplysningsverksamhet rörande foderkonservering, dels ett belopp av 40 000 kronor för vidgad informationsverksamhet rörande markkartering, skall fördelas efter de generella grunder, som gäller anslaget i övrigt.

Henry Brandt

i Sättila

Stockholm den 26 januari 1959

Nils Agerberg

Rolf Eliasson

Erik Grebäck